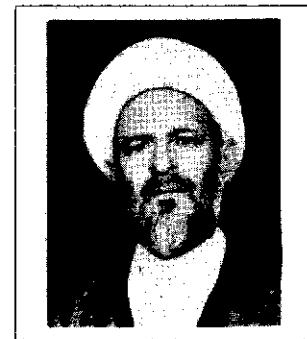

درگذشتگان

درگذشت آیت الله احمدی شاهروندی

جناب مستطاب آیت الله آقا حاج شیخ احمد علی احمدی شاهروندی در سال ۱۳۰۵ ش (۱۲۴۶ق) در میامی، واقع در ده فرسنگی شاهروند، در بیت علم و تقویت فضیلت زاده شد. پدرش مرحوم آیت الله شیخ محمد حسن احمدی، یکی از علمای بنام و مشهور منطقه و جدش مرحوم آیت الله آقا شیخ احمد نیز از علماء و زهاد بود. فقید سعید پس از دوران کودکی به اقتضای شوق فطری و سیره خانوادگی به تحصیل علوم دینی روی

آباده، فیروزکوه، چهارمحال و بختیاری و کاشان رفت و مبارزه‌ای جدی و پیگیر با منحرفان و اهل بدعت را آغاز کرد و در این راستا بسیاری از آنان را توبه داد و به اسلام بازگردانید.

آن مرحوم پس از مدتی به قم بازگشت و به تدریس سطوح عالیه، ترویج شعائر دینی، اقامه جماعت، ارشاد و راهنمایی مؤمنان و تألیف کتابهای علمی دست یازید. او همزممان به تدریس معارف اسلامی در دانشگاه آزاد اسلامی اشتغال ورزید و در سالهای نبرد علیه متجماظین بعثی، ماهها در کنار رزم‌ندگان اسلام به سر بردا و در تقویت روحیه آنان، سخنرانیهای فراوان ایراد کرد.

برخی از تألیفات چاپ شده آن فقید عبارت است از: ۱- تقلید الاعلم ۲- سیری در عقاید (بررسی آراء و نظرات صوفیه)^۳-۳- به سوی خدا برورد^۴- مجموعه مقالات در پیرامون باب وبهاء ۵- انگیزه حق (درباره مناقب امیر المؤمنین

آورد و مقدمات رانزد پدر بزرگوارش فراگرفت. پس از سالی چند، به حوزه علمیه مشهد شافت و ادبیات رانزد مرحوم ادیب نیشابوری و سطوح عالیه را نزد حضرات آیات حاج شیخ هاشم قزوینی، حاج شیخ مجتبی قزوینی، میرزا کاظم محقق دامغانی و حاج میرزا احمد مدرس یزدی آموخت. سپس برای تکمیل معلومات و فرآگیری دوره عالی دروس فقه و اصول به حوزه علمیه قم آمد و در محضر آیات عظام بروجردی، سید محمد تقی خوانساری، حجت کوه کمری، صدرالدین صدر و امام خمینی زانوی ادب به زمین زد و از خرمن فیض آنان توشه‌ها برگرفت. آنگاه برای مدت کوتاهی به نجف اشرف کوچید و در درسهای آیات عظام سید عبدالهادی شیرازی، حکیم و خوشنی حاضر شد. سپس به قم بازگشت و برای تبلیغ دین و رهنمایی مردم مسلمان به نمایندگی آیت الله العظمی بروجردی به شهرهای

عليه السلام) ۶- جنگ خیبر ۷- تفسیر موضوعی . و تأثیفات چاپ نشده اش عبارتند از : ۱- تقریرات درس فقه آیت الله بروجردی (لباس مشکوک) ۲- رساله در مستله بدء ۳- ترجمه جامع السعادات ملا مهدی نراقی ۴- روحانیت در عصر انقلاب .

سرانجام آن عالم خدمتگذار در تاریخ ۲۵ شعبان المیزان ۱۴۱۷ق ، در هفتاد سالگی در جوار بیت الله الحرام بدرود حیات گفت و به موالیان طاهرینش پیوست . *

فیض کرد . پس از مدتی در ۱۳۱۶ش راهی تهران شد و دو سال در مدرسه مروی در محضر درس میرزا مهدی آشتیانی حضور یافت . سپس به دانشکده علوم معقول و منقول تهران و دانشسرای عالی وارد شد . در این دوره بود که روش فهرست کردن نسخه های خطی را از سید محمد مشکوک فراگرفت و به فهرست کردن کتابهای خطی پرداخت . در ۱۳۱۹ در کتابخانه دانشکده حقوق به سمت کتابدار مشغول به کار شد . در ۱۳۲۰ موفق به دریافت لیسانس از دانشکدة معقول و منقول شد . در ۱۳۲۲ به ریاست بخش نسخ خطی دانشگاه تهران و در ۱۳۲۴ به ریاست کتابخانه مرکزی آن دانشگاه منصوب گردید .

دانش پژوه در ۱۳۴۸ به مقام دانشیاری دانشکده الهیات و در ۱۳۴۹ به مقام دانشیاری تمام وقت دانشکده ادبیات دانشگاه تهران ارتقا یافت . وی از سال ۱۳۳۲ در نشر فهرستهای کتابخانه های دانشگاهی کوشش داشته و چندین مجلد از این فهرستها را تألیف کرده است . در انتشار نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه درباره نسخه های خطی با یاری ایرج افشار سهیم بوده و برای کسب اطلاعات کتابشناسی و نسخه شناختی به کشورهای مختلف سفر کرد . دانش پژوه یکی از بنیادگذاران مجله «فرهنگ ایران زمین» بود . وی در ۱۳۵۵ بازنشسته شد و در ۱۳۶۹ با تأسیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی به عضویت فرهنگستان درآمد .

دانش پژوه علاوه بر فعالیتهای پژوهشی ، سالها در مقام استادی در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری به تدریس پرداخت . ۳۴۰ مقاله و تحقیق حاصل عمر پرتلاض استاد دانش پژوه است .

برخی از آثار او عبارتند از :

- کتابها**
۱. ۱۳۲۴- ترجمه السنکت الاعقادی : شیخ مفید ، با متن عربی ، تهران .
  ۲. ۱۳۲۵- ترجمه مصادقة الاخوان ؛ ابن بابویه رازی ، با متن ، تهران ، ۱۸۵۵ ص .
  ۳. ۱۳۲۵- الرسالۃ المعینیة ، خواجه طوسی ، یادبود خواجه طوسی ، انتشارات دانشگاه تهران ش ۳۰۰ ، ۹۲ ص .
  ۴. ۱۳۲۵- حل مشکلات معینیه : خواجه طوسی ، یادیاچه ، هفتصدمین سال خواجه نصیرالدین طوسی ، انتشارات دانشگاه تهران ۳۰۴ ب ۲۹۰ ص .
  ۵. ۱۳۲۵- رسالۃ امامت خواجه طوسی ، یادبود طوسی ، انتشارات دانشگاه تهران ، ۳۰۲ ، ۲۵۱۲ ص .
  ۶. ۱۳۲۵- فصول خواجه طوسی و ترجمه عربی آن از رکن الدین محمد بن علی گرگانی استرابادی ، یادبود طوسی ، انتشارات دانشگاه تهران ، ۲۹۸ ، ۴۰ ص .
  ۷. ۱۳۲۵- سه گفتار خواجه طوسی درباره چگونگی پدید آمدن چند چیز از یکی و سازش آن با قاعدة آفریده نشدن بسیار از یکی (الواحد لا يصدر عنه الا الواحد) ، یادبود هفتصدمین سال خواجه نصیر طوسی ، انتشارات دانشگاه تهران ، ۲۹۶ ، ۲۹۶ ص .
  ۸. ۱۳۲۷- تبصرة ابن سهلان ساوی بفارسی با درساله در منطق یکی به فارسی و یکی به عربی با تحقیق در تاریخ منطق در ایران ، از محل هدیه دکتر یحیی مهدوی ش ۴ ، ۱۷۹-۷۵ ص .
  ۹. ۱۳۲۷- در رساله درباره آثار علوی مشتمل بر الرسالۃ السنجریة فی

درگذشت استاد محمد تقی دانش پژوه

روز سه شنبه ۲۷ آذرماه ۱۳۷۵ ، یکی از برگسته ترین کتابشناسان و نسخه شناسان ایرانی درگذشت . استاد محمد تقی دانش پژوه در ۱۲۹۰ خورشیدی در آمل دیده به جهان گشود . مقدمات علوم ادبی را در زادگاه خود در مدرسه حاجی علی کوچک نزد میرزا علی بارفروش فراگرفت و از محضر استادانی چون شیخ ابوالحسن آھی واعظ و آقا میرزا عزیز الله طبرسی نیز بهره برد . در همین اواني نزد آقا میرزا جلال اعتضادی ، خوشنویس آملی ، تعلیم خط گرفت . هیجده ساله بود که پدر را از دستداد و راهی تهران و قم شد . در قم از محضر استادانی چون میرزا ابوالفضل گلپایگانی ، آخوند ملاعلی همدانی و آیت الله مرعشی نجفی کسب

- ۲۰۸۰ ص، انتشارات دانشگاه تهران، شماره ۱۰۱۸.
- ۲۵ ۱۳۴۷-۱۳۴۹. ۲۶ روزبهان نامه، چاپ انجمان آثار ملی در ۴۹۱ ص.
- ۲۶ ۱۳۴۹. ۲۶ شرح فارسی شهاب الاخبار در ۲۵۱ ص. شماره ۱۲۸۲ انتشارات دانشگاه تهران.
- ۲۷ ۱۳۵۰. ۲۷ نوادر التبادر لتحفة البهادر با همکاری آقای ایرج افشار در ۲۶۰ ص، نشر بنیاد فرهنگ ایران.
- ۲۸ ۱۳۵۱. ۲۸ آثار درویش محمد طبیسی با همکاری آقای ایرج افشار در ۵۵۶ ص.
- و کتابهای دیگری که در سالهای اخیر منتشر شده است.

فهرست کتابخانه‌ها

- الف- فهرست کتابخانه مرکزی**
- دانشگاه تهران
۱. فهرست کتابخانه اهدایی آقای سید محمد مشکوکه به کتابخانه دانشگاه تهران که بالغ بر ۱۳۲۰ جلد می‌شود از شماره ۱۱ تا ۱۳۲۰.
  ۲. مجلد نخستین، کتب راجع بقرآن و دعا گردآورده علی نقی متزوی تهرانی (از ص ۱ تا ۲۷۵) چاپ (۱۳۲۰).
  ۳. مجلد دوم- کتاب ادبی گردآورده علی نقی متزوی تهرانی (از ص ۱ تا ۸۹۹) چاپ (۱۳۲۲).

۴. مجلد سوم- جلد سوم بخش یکم کتابهای فلسفی و عرفانی و کلامی، نگارش محمد تقی دانش پژوه (از ص ۱ تا ۶۹۰) چاپ (۱۳۲۲).
۵. مجلد چهارم- جلد سوم بخش دوم کتابهای تاریخ فلسفه و پزشکی و ریاضی و هنرهای شگفت‌انگیز و افزارهای علمی، نگارش محمد تقی دانش پژوه (از ص ۱۰۵۲ تا ۶۸۱) ۷۹+۱۰۵۲ صفحه چاپ (۱۳۲۲).

- ۱۶ ۱۳۴۱-۱۳۴۲-۱۳۴۲-۱۳۴۳. ۱۶ تحفه در اخلاق و سیاست متن فارسی سده هشتم، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ش ۱۱، ۷۱+۲۵۸+۱۶.
- ۱۷ ۱۳۴۲-۱۳۴۳. ۱۷ النهاية في مجرد الفقه والفتاوی: شیخ طوسی، عربی با ترجمه فارسی کهن، از محل هدیه دکتر اصغر مهدوی به دانشگاه تهران ش ۳، دو جلد ۸۱۱+۸۴۳.
- ۱۸ ۱۳۴۳. ۱۸ ترجمه مختصر نافع محقق حلی، متن فارسی سده هفتم، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ش ۱۶، ۴۷۸+۳۶.
- ۱۹ ۱۳۴۳. ۱۹ زیدۃالتواریخ (تاریخ اسماعیلیه بفارسی): جمال الدین ابوالقاسم عبدالله بن علی بن محمد کاشانی، پیوست مجله دانشکده ادبیات تبریز ۳۱۸ ص.
- ۲۰ ۱۳۴۳. ۲۰ کتاب الاسرار و سرالاسرار از ابویکر محمد بن زکریا بن یحیی رازی با تجارب شهریاری شهریار. بهمنیار پارسی، نشریه شماره ۳۵ کمیسیون ملی یونسکو در ایران چاپخانه حیدری، ۳+۱۲۸+۱۸.
- ۲۱ ۱۳۴۵. ۲۱ ذخیرة خوارزمشاهی: اسماعیل بن حسن جرجانی با همکاری ایرج افشار، ج ۱، انتشارات دانشگاه تهران افشار، ج ۱، انتشارات دانشگاه تهران ۱۰۰۲، ۱۰۰۲+۴ ص، ج ۲ هم از چاپ درآمده است.
- ۲۲ ۱۳۴۵. ۲۲ بحرالفوائد، متن فارسی شامل کلام و تصوف و فقه از سده ششم، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۸، ۱+۵۴۰+۲۶ ص.
- ۲۳ ۱۳۴۵. ۲۳ یواقیت العلوم و دراری النجوم: دائرة المعارف سده ششم، بنیاد فرهنگ ۱۴، ۱۴+۱، ۲۲۵+۱.
- ۲۴ ۱۳۴۶-۱۳۴۷-۱۳۴۹-۱۳۴۷. ۲۴ ترجمه شرایع محقق حلی از ابوالقاسم بن احمد یزدی در چهار جلد رویهم
- الکاثرات العنصرية تأليف زين الدين عمر بن سهلان ساوجى و رسالة آثار علوى تأليف شرف الدين محمد مسعودي مروزى بادیاچه‌ای در تاریخ این علم و بحث درباره این دو کتاب، انتشارات فرهنگ ایران زمین ۵، چاپخانه پیروز، در تهران ۱۲۸+۲۲ ص.
- ۱۰ ۱۳۳۸. ۱۰ جامع التواریخ رسیدی رسید الدین (بخش فاطمیان و صباحیان): فضل الله همدانی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ش ۲۴۴+۱۶۳ ص.
- ۱۱ ۱۳۳۸. ۱۱ وزارت در عهد سلاطین بزرگ سلجوقی از آغاز تاسنجر از عباس اقبال آشتیانی با همکاری یحیی ذکاء دانشگاه تهران ش ۵۲۰، در ۳۶۳ ص.
- ۱۲ ۱۳۳۹. ۱۲ معتقد الامامية، متن فارسی در کلام و اصول فقه شیعی بفارسی از سده هفتم بادیاچه‌ای درباره تاریخ فقه و این کتاب، تهران ۵۳۸+۲۴ ص.
- ۱۳ ۱۳۳۹. ۱۳ اخلاق محتمل از خواجه طوسی یا سه رساله دیگر او در اخلاق و مذهب: الادب الوجیز، تولا و تبرا (فضایل امیر المؤمنین، با تحقیق درباره تحول مذهبی خواجه طوسی، مؤسسه وعظ و تبلیغ اسلامی ص ۵۹۰+۳۲ ص).
- ۱۴ ۱۳۴۰. ۱۴ کسر اصنام الجahلیة: صدرالدین محمد بن ابراهیم بن یحیی القوامی الشیرازی (۹۷۹-۱۰۵۰) فی الرد علی المتصوفة حققه وقدم له محمد تقی دانش پژوه، مطبعة جامعه طهران (دانشکده الهیات) ۱۴۶+۲۲ ص (۱۹۶۲).
- ۱۵ ۱۳۴۱. ۱۵ دورساله در اخلاق: ۱) مکارم اخلاق رضی الدین ابو جعفر محمد نیشابوری (در گذشته ۵۸۸، ۲) گشايش نامه از سده ۷ و ۸، دانشکده الهیات، چاپخانه دانشگاه تهران، در ۵۴ ص.

- دانشکده الهیات با همکاری سید محمد باقر حجتی و با تحقیق این جانب، انتشارات دانشگاه تهران، ش ۱۰۸۲، ۱۲۲۴+۷ ص.
۶. فهرست کتابخانه مجلس با همکاری ایرج افشار و علی نقی متزوی و احمد متزوی: ۱۴۴۵(۱۱) در ۴۶۱+۸ ص.
۷. فهرست میکرو فیلمهای کتابخانه مرکزی دانشگاه، ج ۱، ۱۳۴۸ و ۱۳۴۹ در ۲۶۴+۶ ص.
۸. فهرست کتابخانه ملک با همکاری آقای ایرج افشار و چند دانشنمند دیگر، نسخه‌های عربی و ترکی در آن درباره نسخه‌های فارسی است که نیمی از آن روزها نشر خواهد شد و نیمة دوم آن تحریر شده و به چاپ خواهد رسید، فهرست مجموعه‌های این کتابخانه شاید به چهار مجلد برسد و اکنون به بررسی آن می‌پردازم.
- مجلات**
- (۱) ۱۳۳۲- فرهنگ ایران زمین، مجله ایران‌شناسی- با همکاری آقای ایرج افشار. تاکنون ۲۰ مجلد چاپ شده و در جریان است.
- (۲) ۱۳۳۹- نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه درباره نسخه‌های خطی، با همکاری آقای ایرج افشار.
- علی اصغر محمدخانی
- *
- فهرست نامهای کتابهای مؤلفان نسخه‌های وصف شده در مجلد ۱۵۸، چاپ ۱۳۴۵ در این هشت مجلد ۴۰۸۰ جلد کتاب خریداری و اهدای شناسانده شده است و از میان نسخ خریداری باز چند جلدی از آقای مشکوک است. روی هم رفته شماره مجلدات فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه به پازدہ رسیده است. مجلد شانزدهم که وصف نسخه‌های خطی کتابخانه مرکزی از ۵۴۰ تا ۸۶۴۴ در آن آمده است ماشین شده و در ۱۳۴۹/۸/۱۳ به چاپخانه دانشگاه تحويل داده شده و چاپ آن نیز شروع شده بود و تاکنون تا ۲۶۴ ص آن چاپ شده است.
- ۲- فهرست کتابخانه دانشکده حقوق، گروه ملی کتابشناسی شماره ۲، انتشارات دانشگاه تهران ش ۶۵۲، ۱۳۴۰+۱۲ ص.
- ۳- فهرست کتابخانه دانشکده ادبیات (نسخه‌های خطی):
- (۱) ۱۳۳۹ در ۶۸۲ ص، ش ۱ س ۸ مجله دانشکده ادبیات دانشگاه تهران.
- (۲) مجموعه وقفي علی اصغر حکمت، ۱۳۴۱ پیوست س ۱۰ مجله ادبیات تهران)
- (۳) مجموعه امام جمعه کرمان ۱۳۴۴ در ۲۵۰+۱۰ ص بجای ش ۱ س ۳ مجله ادبیات تهران ۱۰۶+۴ ص.
- ۴- فهرست کتابخانه سپهسالار، انجمان ایرانی فلسفه و علوم انسانی ش ۲، با همکاری آقای علی نقی متزوی، ج ۳ در ۱۹ (۵۴۸+۱۹) (الف-ث) ج ۴ در ۵۶۰ ص (ج-ذ)، جلد پنجم همین روزها نشر خواهد شد.
- ۵- فهرست کتابخانه مجلد پنجم- جلد سوم بخش سوم کتابهای اخبار و اصول فقه، نگارش محمد تقی دانش پژوه (از ص ۱۰۵۵ تا ۲۱۰ چاپ ۱۳۳۵).
- مجلد ششم- جلد سوم بخش چهارم، ذیل، نگارش محمد تقی دانش پژوه (از ص ۲۱۱ تا ۴۱۱+۲۶۰ ص چاپ ۱۳۳۵).
- مجلد هفتم- جلد سوم بخش پنجم، دوین ذیل، نگارش محمد تقی دانش پژوه (از صفحه ۲۶۰ تا ۲۸۰۸+۲۸۰۸ ص چاپ ۱۳۳۸).
- ب- فهرست کتابهای خریداری شده و اهدای دیگران**
- مجلد هشتم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۱۳۲۱-۲۱۲۰ از صفحه ۶ تا ۷۶۰ (چاپ ۱۳۳۹).
- مجلد نهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۲۱۱۱-۲۶۲۹ از ص ۷۶۱ تا ۱۵۰۴.
- مجلد دهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۱۳۰۵-۲۶۳۰ از ص ۱۵۰۵ تا ۲۰۰۰.
- مجلد یازدهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۳۰۶۲-۳۰۶۳ از ص ۲۰۰۱ تا ۲۵۰۴.
- مجلد دوازدهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۱۳۰۱۳-۳۴۹۷ از ص ۲۵۰۵ تا ۳۰۰۸.
- مجلد سیزدهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۴۰۱۴-۴۵۷۹ از ص ۲۰۰۹ تا ۳۵۱۲.
- مجلد چهاردهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۴۹۴۴-۴۵۸۰ از ص ۲۵۱۳ تا ۴۰۶۴ (همه اینها چاپ ۱۳۳۹-۱۳۴۰).
- مجلد پانزدهم- نسخه‌های خطی شماره‌های ۴۹۴۵-۵۴۰۰ از ص ۲۸۰ تا ۴۰۶۵.

در شورای عالی نظارت حزب وحدت اسلامی افغانستان و مجمع جهانی اهل بیت و شورای نظارت بر مدارس دینی افغانستان نقشی اساسی را در جهت رفع اختلافها و ایجاد وحدت و هماهنگی در صفوں مجاهدین ایفا کرد. فقید سعید با حضور خویش در میان مردم افغانستان در بامیان و بهسود، چراغی فروزان فراراه مردم بود و گره گشای مشکلات آنان.

سادگی زندگی، اخلاق خوش، تقوا و تعهد و بهره‌وری از اوقات عمر و تلاش در جهت رفع دوگانگی و اختلاف، دین باوری و دفاع از حق از ویژگیهای او بود و خانه اش مرکز شیعیان مظلوم به شمار می‌رفت.

برخی از تالیفات چاپ شده او عبارتند از: ۱- افغانستان در مسیر تکامل انقلاب اسلامی ۲- رمز پیروزی انقلاب اسلامی در جهان ۳- چهره شوم واقعی کمونیزم. تعریرات درس فقه و اصول اساتیدش در قم و نجف از نوشتارهای دیگر اوست که هنوز به چاپ نرسیده است.

سرانجام آن عالم بزرگوار پس از عمری تلاش و مبارزه و فداکاری در راه حق و دفاع از باورهای دینی، در تاریخ ۲۵ شعبان ۱۴۱۷ق (۱۳ دی ۱۳۷۵ش) در ۵۸ سالگی در شهر «پلخمری» چشم از جهان فروبست و فقدانش عموم شیعیان افغانستان را در سوگی بزرگ فروبد.

ناصرالدین انصاری

حاضران در هم اندیشی، طی سه روز به ارائه مقالات خود درباره اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگار مسلمان، ویژگیها، راه کارها و موانع نهادینه شدن آن پرداختند. همچنین نشستهای جنی با

جماعت در حسینیه او جی اشتغال ورزید و نامش فراگیر شد. فقید سعید در سال ۱۳۴۵، مدرسه علمیه مهدویه او جی را بنیاد نهاد و در آن به تدریس علوم دینی پرداخت. او در زستانهای بهسود و در تابستانهای کابل (در مسجد جامع و حسینیه عرفان) به تدریس دست یازید و دهه‌انفر را پرورش داد. در سال ۱۳۵۰ش برای دو میان باربه نجف اشرف مهاجرت کرد و در درس‌های

آیات عظام، امام خمینی و خوبی، حاضر شد و پس از مدتی چند به درخواست اکید مردم و سفارش حضرت امام خمینی به وطن مراجعت کرد و به تدریس در مدرسه مهدویه پرداخت، و از آنجا که وکالت تام الاختیار حضرت امام را بر عهده داشت، به ترویج مبانی فکری ایشان در میان مردم افدام کرد. پس از کودتای مارکسیستی در کابل (دی ماه ۱۳۵۷) به ایران آمد و حزب جهادی «سازمان نیروی اسلامی» را برای سازماندهی مهاجرین و جهاد مسلح‌انه آنان علیه ارتش اشغالگر روس و رژیم خلقی بنیان نهاد و به بسط اندیشه انقلاب اسلامی پرداخت. در سال ۱۳۶۰ش به سنگرهای جهاد و مبارزه شتافت و علاوه بر جهاد، رهبری فکری مردم و مجاهدین را بر عهده گرفت و در برابر چهره‌های ضد دین سخت ایستادگی کرد.

فقید سعید در سال ۱۳۶۲ش به قم آمد و به تدریس و تألیف و شرکت در دروس آیات عظام پرداخت. او با شرکت و عضویت در شورای ائتلاف اسلامی و بعدها با غضوبت

در گذشت آیت الله محقق بهسودی

حضرت آیت الله حاج سید محمد ظاهر محقق بهسودی یکی از چهره‌های علمی و جهادی مشهور افغانستان به شمار می‌رفت. آن فقید در سال ۱۳۱۷ش (۱۳۵۷ق) در بیت علم و تقوادیده به جهان گشود. پدر و نیای او، مرحوم آیت الله سید محمد حسین اوجی، هردو از علمای بنام منطقه بودند. او در کودکی پدر و در پنج سالگی جد بزرگوارش را از دست داد و در تحت کفالت مادرش قرار گرفت. وی دروس مقدماتی و ادبیات و منطق را نزد مرحوم آقا سید محمد باقر و آقا سید محمد سرور اوجی و سطوح عالیه را نزد آیت الله سید شاه عبدالعظيم و آیت الله شیخ عزیز الله غزنوی فراگرفت. سپس در سال ۱۳۳۹ش رهسپار حوزه علمیه نجف شد و چند سالی در درس آیت الله العظمی حکیم شرکت جُست و سرانجام به توصیه ایشان به افغانستان بازگشت و در بهسود به تدریس علوم دینی، ترویج شعائر مذهبی، راهنمایی مردم و گره گشایی و حل و فصل امور مردم و اقامه

فرهنگی

رجب تا اول شعبان ۱۴۱۷ هجری قمری و ۹ تا ۱۲ دسامبر ۱۹۹۶ میلادی، با شرکت پژوهشگران، روزنامه‌نگاران و استادان مسلمان علوم ارتباطات از ایران و کشورهای مختلف در تهران برگزار شد.

برگزاری هم اندیشی اخلاق مطبوعاتی روزنامه‌نگار مسلمان

نخستین هم اندیشی اخلاق مطبوعاتی روزنامه‌نگار مسلمان از نوزدهم تا بیست و دوم آذرماه ۱۳۷۵، مقارن با ۲۷